

(המשך מעמוד 37)

בשמונת השבועות הראשונים הצליח חו למצוא 60 קאראט יהלומים בלבד, לעומת אלפי הקאראטים שעליהם דיו במשך השבועות הקודמים. כרוב הבעיות הטכניות הרצופות שהיו באוניה צללו כשלוש שעות ביום בלבד.

כבר בסוף השבוע הראשון לעבודה עזבו שני צוללנים את האוניה. אחד מהם היה הצוללן היחיד שהיה צוללן מיקצועי, והשני היה הטכנאי לציווד הצלילה.

יתר אנשיהצוות פתחו במעין מרד, משום שנתנו להם לבצע עבודות מלחים באוניה, ולא עבודותצלילה. בעיקבות זאת הובטח להם שיעסקו בצלילה.

אחרי שמונה שבועות חזרה נ'והנה 2 לנמל קייפטאון. אחרים מאנשי הצוות רצו לעזוב וגרמו לפיטוריהם, כדי שיוזכו בכרטיסיטיסה חזרה לארץ.

אולם גם לעזוב את נ'והנה לא היה פשוט כל-כך. אחד הצוללנים: "אחרי מרד הצוללנים הבטיח לנו יונה לרר שנעבוד רק בצלילה. אחרי שהוא עזב הטילו עלינו שוב את כל העבודות.

בשלב מסוים לקחו מכולנו את כרטיסייהטיסה, שנקנה שצריך לברוק בהם משהו. בסוף הסתבר לנו שקלוקו את הכרטיסים ומכרו אותם. אני ועוד חבר צילמנו את כרטיסייהטיסה, ולא החזרנו את הכרטיסים המקוריים.

"כשהתפטרנו/פוטרנו, לא רצה גר' שון לתת לנו את הכסף שהגיע לנו. מאיר, שהיה אז באוניה, שיכנע את גר'ו לתת לנו את מה שהגיע לנו. גם כרטיסייהטיסה הוא לא רצה לתת. בסוף הוא הוסיף עבורנו כרטיסים, אך ליום שלמחרת. היינו צריכים לנסוע מרחק של 700 קילומטרים רק כדי לקחת את הכרטיסים. אחרי זה היינו צריכים להגיע לנמלהיעופה ביוהנסבורג. היה ברור שלא נצליח להגיע.

למולנו, חבר שהיה בחוף ושנודע לו דרך המזכירה שקנו לנו כרטיסים, הצליח לצלצל למישרדהכרטיסים ולי בטל לנו את ההומנה.

בסוף לקחנו כרטיסים פתוחים לשנה, והצלחנו גם לטייל, מבלי שהם ידעו."

מרותק לאוניה

צוללן היה מרותק משום שהאוניה עוכבה עליידי המיטרה. עליפי החוק, כשמיא עזב את האוניה, הוא צריך לחתום מסוקן או רישות מהאוניה, ושהוא קיבל את כל המגיע לו. כאשר אמיר פוטר מהאוניה, הוא פנה למישרדההגירה, שפנה למיטרה, וזו עצרה את האוניה עד שנמצא הסדר בין הצדדים.

האוניה עדיין נמצאת בדרום-אפ' ריקה. לפי דיווח שהגיע מאנשיהצוות, הנמצאים עדיין שם, מסתבר שהצליחו למצוא עד עתה 100 קאראט יהלומים בלבד.

יונה לרר אמר שהפירוויקט כולו עומד לפני סיום, משום שלא עלה בידם למצוא יהלומים בכמויות מיסחריות.

כך עומד לבוא לסימוני ג'ונס נוסף של ישראלים למצוא את העושר בקלות ביותר. ניתן למצוא אותם בכל מקום, הם מעורבים בכל תחום, אך לא בכל מקום מצליחה השיטה הישראלית.

(המשך מעמוד 39)

חירום של המרפאים. כך הם מתייחסים לוועדה: כאל עניין של מצוקה, של בהילות.

שושנה מרגולין, מרפאה טיבעונית מבתיים: "הוועדה הזו תנשל אותנו לחלוטין ממעמנו, תנטרל את יכולתנו לרפא."

רוב חברי הוועדה ידועים בלישתם השלילית לנושא. הפרופסור ורדי, למי של, מעיד מטעם המדינה בכל המישי פטים הנערכים נגד רופאים טיבעוניים. גם מי מהרופאים הנחשבים כפתוחים יותר אמרו לא אחת כי יש שמץ של אמת בריפוי הטיבעי, אולם אסור להניח למי שאינם רופאים להתקרב לחולים. "זהו מילכוד משונה. שהרי לרופאים אין כל ידע בריפוי טיבעי. ולא זאת בלבד, אלא שהריפוי הטיבעי אף נוגד את הריפוי הרגיל, ואין כל טעם לדבר על שילוב שתי השיטות.

אילו היו רוצים להקים ועדה הוגנת, היו מרכיבים אותה מנציגיי ציבור, מרופאים מימסדיים וממרפאים טיבעיים.

רק ועדה כזו היתה יכולה להגיע למסקנה הגיונית האחת והיחידה: צריך להכיר בכל שיטות הריפוי האחרות. בהולנד, למשל, יכול כל חולה לבחור בשיטההריפוי הרופאית לו. רוצה — נישא, בחינם, לרופא רגיל. רוצה — מתרצה עליידי תזונאי טיבי עונני. רוצה — פונה להומיאופאט. והי כול, כמסודר, מסודר, במירפאות ציבוריות.

"וכותו של האדם לבחור ברופאו. אסור למדינה להתערב בעניין זה חשוב, כמו חיים ומוות."

פרוץ לשרלטנים

אילן זמיר: "הוועדה תוכח כבעי"ת עירך רק אם תגיע למסקנה אחת: הצורך להכיר הכרה שלמה בזכות החולה לפנות לכל טיפול על דעת עצמו, ויחד עם זאת לשמור על רמת מיקצועית גבוהה של התחום הזה, הפי רוץ קעת לשרלטנים.

"אני חושש שהיא תגיע לשתי מס' קנות אחרות. האחת תקבע שרפואה האחרת אין כל בסיס רציוני. זו קלישה שהם זורקים לכל עבר, כדי לנסות לדרוק אותנו לשוליים, וכך לשמור לעצמם מיספר גדול יותר של חולים פריים."

"המסקנה האחרת תחוק בוודאי את המצב החוקי הקיים, ותקבע שמי שאינו רופא אינו ראוי לעסוק בריפוי חולים. כך יתחייב המימסד שוב הודמנות להכיר באמיתותה של הרפואה האחרת. זו רפואה טובה, ויעידו על כך המוני האנשים המתרפאים בעזרתה. את שמה הטוב מקלקלים השרלטנים ומישרדהבריאות."

יוסף רוזן: "עבודתה של הוועדה תהיה קשה, אולי בלתיאפשרית. איך אפשר להביא את רעיונות הבריאות הנכונה להמונים? מזה שנים רבות אני עוסק בתחום הזה, ואין לי תשובה על כך."

רבים מהמרפאים חוששים לרבר. אלי שטראוס, למשל. לפני שלוש שנים הורשע בכתימתשיטת השלום בתל' אביב בעיסוק ברפואה ללא רישיון, ונידון לחמישה חודשי מאסר רעילתנאי. מאז הוא מתרחק מהתיקשורת. לטלפון משיבה אשתו. "הוא עסוק", היא אומרת, אינה מניחה לגשת אליו. על הור עדה שמען, אינם מוכנים להגיב. שומאל אלגרבלי, רובר מישרדהכריאות: "הייתי מעורב בתהליך הקמת הוועדה. אינני זוכר שהם ביקשו לשלב מרפא טיבעוני. לדעתי זו ועדה הוגנת.

"אני דווקא שומע רבות עלולנות מהכיוון הנגדי. רופאים רבים מתקיפים אותנו ואומרים שאין צורך בוועדה כזו, שכל התחום הזה, של רפואה אחרת, הוא אחיות'עניים."

אלגרבלי אינו מתיר לרופאי הווע'י לה התראיין. גם הם, מצידם, אינם שמחים לחשוף את ריעותיהם. כפרו פסור בנטוויץ', למשל, הידוע כמורה נלוישא הרפואה האחרת, אומר כי אינו מוכן לדבר עלייך, גם מפני שאינו רוצה לעורר את חמתם של הרופאים.

מחדל לפני 4 שנים גורם עכשיו לאסון למיפלגה

הרדדים וקטנים, העסקני המיפ'י לנה ולנאמניה בכל רחבי הא'י.

בימים הטובים של מפא"י, ידעו מני היגיה כי חברת העובדים היא בסיס כור חם, וכי על כן חייבת המיפלגה להחזיק בידיה את עמדותיהמפתח הכלכליות במדינה, הדרושות לחיזוקה.

מעולם לא עלה על דעת מפא"י להעביר את מישרדהאוצר לידי אחד משותפיה לקואליציות. לוי אשכול, שריהאוצר הכליכול, עבר מעמדה זו ישר למישרד ראשיהממשלה. אחריו בא פינחס ספיר, שהפך את השליטה באוצר מכשיה לשליטה על כל מערכות הממשל במדינה. הפינחס הקטן, שבו רשם ספיר כל דבר המתרחש בממשל כדי לנצלו לטובת המיפלגה, הפך סמל.

גם את מישרדהמיסחרההעשייה (כפי שנקרא אז) לא מסרה מפא"י לידיים זרות, כל עוד יכלה להימנע מכך.

בתנאים אלה שיגשגו חברתהעובד'ים, קופתהחולים ושאר המכשירים הכלכלייםהמיפלגתיים. ואילו אצל הליכוד ומרכזיו גדלה במשך השנים הקינאה והשינאה כלפי אימפריה זו, וגמלה ההחלטה לפרק אותה בהקדם האפשרי.

ההודמנות לכך באה בימי המהפך

י תכן כי זרעהמפורענות נטמן עוד בשלהי הבחירות של 1984, כאשר הסתבר כי יש לתיקו בין הליכוד וה'י ערך, והחלו הגישושים להקמת ממש'יתאחרתלאומית.

עיקר הוויכוחים נסבו אז סביב חלוקת התיקים. אחרי שהוסכם על תורנות בתפקיד ראשיהממשלה, נותרה בעיית חלוקתם של שלוש התיקים הבכירים: תיקהביטחון, תיקהחוז ותיקהאוצר. הבעיה התעוררה בעיקר בצד המ'י ערך. בראש הליכוד עמדו (כמו כיום) כמה אישים, שהיו גמישים ביחס לחלוקת התיקים. אולם בראש המערך עמדו עיקר הטיקים: שימעון פרס ויצחק רבין.

היה ברור מראש כי יצחק רבין רוצה בתיקהביטחון. זהו התיק היוקרתי והחשוב ביותר בממשלת'ישראל, החולש על עוצמה ועל תקציבים כבירים. גם בליכוד סמכו על רבין בתחום זה. מה גם שאיש מראשיהליכוד, מלבד אריאל שרון, לא רצה למסור תיק זה לאריאל שרון. לכל הצדדים היה נוח למסור בידי רבין.

נותרה בעיית פרס. מכיוון שהיה אמור להתחלף כעבור שנתיים עם שמיר, היה צורך במציאת תיק שיתאים לטנינה. פרס עצמו היה מעוניין, כמוכונ, בתיק יוקרתי, שיגביר את מע'ידו בעולם, שיאפשר לו מגע ויזימי

חברות האוברים

של 1977. הליכוד השתלט על כל התיקים הכלכליים. אולם משוםמה לא התפנה בשנים הראשונות למשימה זו. חוסרהיגיון ותוסרהביטחוןהעצמי גרמו לכך שבימי מנחם בגין לא נעשה הרבה לעירעור האימפריה.

ההודמנות באה מאז הבחירות של 1984. האוצר עבר לידי אישים ליברליים. שונאי חברתהעובדים. תחילה היה זה יצחק מודעי, ואחרי שזה סולק עליידי פרס, משה ניסים החייבני.

חידוך של ניסים מנעיה מאור. מאחוריו מתחבאת נח'י שותיהחלטה רבה, כשהודמנה לו השרות לערער את האימי פריה הריבה, נישא למלאכה בנחישות חייבנית.

יתכן שאין זה נכון כי ניסים נקט פעולות יזומות לשבירת חברתהעובד'ים, קופתהחולים ושאר המיפעלים. הוא השיג את המטרה בדרך הפוכה: המתין עד שהמיפעלים יתחילו לקרוס מעצמם, ואז מנע מהם את הסיוע החיוני לקיומם.

משק סובייטי

עיקר האשמה חלה, כנראה, על המיפעלים עצמם. בימים הארוכים של שליטת מפא"י במשק, התרגלו כל המיפעלים לחיות בחממה הממשיהתית. הם ידעו כי מאי חוריהם עומדת קופתהמדינה, באוצר בלתיננדלה. כאשר היה תה בעייה פנו אל שריהאוצר, וזה דאג למחסורם. משוםכך לא היה כל תמרץ לניהול יעיל. מנהל חברתהעובדים פשוט

עם ראשימדינות, ושיאפשר לו להשי' פיע על מדיניותהחוזק גם בהיעדרו ממישרד ראשיהממשלה.

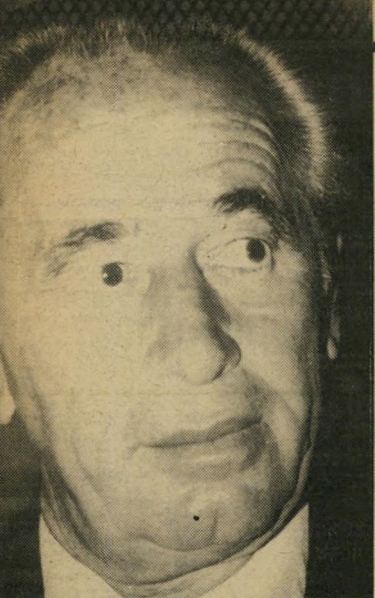
כך נוצרה העיסקה: פרס ושמיר ית' הלפו במישרד ראשיהממשלה ובמישי' רדהחוזק, רבין יישב במישרדהביטחון. כמעט ולא שמו לב לכך שיש בסידור זה עקבאכילס מבחנית המערך: הוא ויתר על כל העמ'יות הכלכליות.

תיקהאוצר נמסר לליכוד, ויחד עי' מו תיק התעשייההמיסחר, שהופקד בידי אריאל שרון.

כך קרה שבממשלההאחדות נותר המערך בלא כל השפעה על העניינים הכלכליים. מישרדהאוצר הכליכול, הקובע את תקציבו כל שאר המישי' דרים, היכול לסגור את הברז לכל מיפעל בארץ, נשאר בידי הליכוד. הישבע היה לראשי המערך סיבה טובה לראות בהחלטה זו מחדל היסטורי.

הברז הגדול

מ'אז ומעולם התייחס הליכוד ל'משק העובדים' בעיונות רבה. המיפעלים של חברתהעובדים, הי' התיישבות העובדת, קופתחולים ושי' אר המוסדות הקשורים בהסתדרות הוו' לא רק אימפריה כלכלית אחרת, הח'ר לשת על חלק גדול של המשק. אימפריה זו היתה גם הבסיס הכלכלי לעוצמתה של מיפלגת העבודה. ערב כל מוערכתהיב' חירות היא מצאה דרך להעביר כספים עצומים לקופתהיב' חירות של המיפלגה. היא סיפ' קה אלפים רבים של ג'יבים,

ענת סרינובסקי, העולם הזה

שריהחויץ לשרהאוצר

לא יכול היה להיכשל. תמיד נמצא ברגע האחרון גימיק כלשהו שהציל את המיפעל שלו. שריהאוצר דאג לכך. המנגנונים פתחו. אפשר היה להיכ'י נס כל הטרפתה. לא היה צורך לדאוג לעתיד. אפשר היה לתפור מאזניים. מבחינה זו דמה משקהיעובדים למי שק הסובייטי, שאותו מכנים תה מני' היג' ברייהמועצות. חוסרהאחרות של המנהלים, שבידיהם היתה כל השי' ליטה הפוליטית, גרם לאסון כלכלי, שאותו מבקשים עתה לתקן באמצעות הפרסטריוקה.

עכשיו זה קורה בישראל. לפתע, בזו אחר זו, נחתו המהלומות. חברת כור הענקית גילתה שיש לה הפסד אסתי' רונגמי, שעימו מנסה להתמודד מנהל הרש. שנקרא לתפקיד זה ברגע האחרון (ראה אתה והשקל). קופתהחולים, שעליה קיום ההסתדרות כולה, מתמור' טטת. עשרות מיפעלי חברתהעובדים, ובניהם היוקרתיים ביותר, עומדים על עברייפיתחת.

מה קרה? בין השאר:

● משה ניסים סגר את הברז הממ' שלי. אם מתוך רצון, אם מפני שלא נותר כסף, הפסיק את זרם הכסף. ● תהליכים אוניקטיביים במשק המקומי והעולמי פגעו בכמה מן המיפ'י עלים.

● עצם מהותם של מיפעלים הס' תרבותיים יוצרת סתירה פנימית, שבי' חספה עם סגירת הברזים. חברתהעובדים היא מיפעל הפועל בעולם הקפיטליסטי, והמתחרה עם מיפעלים קפיטליסטיים. אך הוא שייד' להסתדרות, שהיא ארגון של עובדים. העובדים בחברתהעובדים נמצאו על כן תמיד במצב מוזר, כמו אדם שהוא אביו של עצמו ובנו של עצמו.

כאשר הרשו הבטחתישכר, היתה דרישה זו מובנית קודם כל למיפעלי חברתהעובדים. מוכרהההסתדרות, ישראל קיסר, לא יכול היה לעמוד בפני דרישות אלה, ולאייחת לחץ להעניק לעובדי חברתהעובדים בטחתישכר שלא השיג במיפעלים מתחרים.

כדי לנהל את המיפעלים בתנאים הקשים החדשים, היו המנהלים צריכים לנקוט אמצעים שהיה קשה לנקטם בגלל לחץ ההסתדרות. הדבר הגביר את התיסבות הכלכלית.

כל עוד זרם הכסף, ניתן היה למיפעל בעיות אלה. כשנפסק הזרם, הן התגלו.

עכשיו, ערב הבחירות לכנסת ה'21, התגלתה הבעייה לאורכה ולרוחבה. רבים ממיפעלי משקהיעובדים נתונים במצב של התמוטטות. ובמצב זה מוצא המערך את עצמו כאשר אין בידו אף עמדה כלכלית ממלכתית אחת: לא מישרדהאוצר, לא מישרדה התעשייההמיסחר ולא מישי' רדיהשיהממשלה. ואילו הי' מישרדים שבידי — כגון מישרדהבריאות ומישרדה'י חקלאות — הם חסרי כל יכולת להשיפע, מכיוון שייד' מישרדי האוצר סגרה הם להם את החמיון.